
Finansreglement

for

Ringerike kommune

Utarbeidet iht Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.
Vedtatt av kommunestyret 26.02.2015, sak 19/15

Innhold

1	INNLEDNING	3
1.1	FORMÅL MED KOMMUNENS FINANSREGLEMENT	4
1.2	HJEMMEL	4
1.3	ANSVAR OG FULLMAKTER	4
1.4	KVALITETSSIKRING	5
2	OVERORDNET FINANSIELL STRATEGI	5
3	PLASSERING OG FORVALTNING AV LEDIG LIKVIDITET OG ANDRE MIDLER BEREGNET FOR DRIFTSFORMÅL	6
3.1	FORMÅLET MED FORVALTNINGEN AV LEDIG LIKVIDITET	6
3.2	RAMMER OG BEGRENSNINGER FOR FORVALTNING AV LEDIG LIKVIDITET OG ANDRE MIDLER BEREGNET FOR DRIFTSFORMÅL	7
3.3	FINANSIELL RISIKO	8
3.4	RISIKOSPREDNING	8
3.5	RUTINER FOR RAPPORTERING	8
4	FORVALTNING AV LANGSIKTIGE FINANSIELLE AKTIVA	9
4.1	FORMÅLET MED FORVALTNINGEN	9
4.2	RAMMER FOR PLASSERING AV LANGSIKTIG FINANSIELLE AKTIVA	9
4.3	AVKASTNINGSMÅL OG BENYTTELSE	10
4.4	FINANSIELL RISIKO - RISIKOKLASSER	11
4.5	STRATEGI FOR AKTIVAALLOKERING	12
4.6	RUTINER FOR RAPPORTERING	13
5	FORVALTNING AV GJELDSPORTEFØLJEN OG ØVRIGE FINANSIERINGSAVTALER	13
5.1	FORMÅL MED LÅNEFORVALTNINGEN	13
5.2	RAMMER OG BEGRENSNINGER FOR LÅNEFORVALTNINGEN	13
5.3	RISIKO OG RISIKOSPREDNING	14
5.4	RUTINER FOR RAPPORTERING	14
6	ETISKE RETNINGSLINJER	15
7	RAPPORTERING	15
8	INTERNKONTROLL	16
8.1	ADMINISTRATIVE RUTINER FOR INTERNKONTROLL	16
8.2	AVVIK	16
9	BRUK AV EKSTERN KOMPETANSE	17
9.1	EKSTERNE KAPITALFORVALTERE	17
10	RISIKOFORMER OG DEFINISJONER	18
11	IKRAFTTREDEN	18

1 Innledning

Kommunestyret skal gi regler for kommunens finansforvaltning jfr. Kommuneloven § 52 (sitat).

1. Kommunestyret og fylkestinget skal selv gi regler for kommunens eller fylkeskommunens finansforvaltning.

Reglementet skal vedtas minst en gang i hver kommunestyre- og fylkestingsperiode.

2. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om disposisjoner som innebærer finansiell risiko.
3. Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko, og under hensyn til at kommunen og fylkeskommunen skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall.

Reglementet skal omfatte følgende forvaltningsområder:

- a) Ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål. Ved slik forvaltning skal det legges vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet.
- b) Plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva adskilt fra kommunens midler beregnet for driftsformål.
- c) Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler, herunder også metoder og rutiner ved opptak av lån.

Under hvert enkelt forvaltningsområde skal reglementet som minimum angi:

- a) Formålet med forvaltningen.
- b) Hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva.
- c) Rammer og begrensninger for forvaltningen av de ulike forvaltningstyper som angitt ovenfor, herunder tillatt risikonivå, krav til risikospredning og tillatte finansielle instrumenter.
- d) Tidspunkt for og innhold i statusrapporteringen for finansforvaltningen.
- e) Håndtering av avvik fra finansreglementet.

Reglementet erstatter gjeldende finansreglement for Ringerike kommune vedtatt av kommunestyret 24.06.2010, sak 61/10.

1.1 Formål med kommunens finansreglement

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finansforvaltning.

Reglementet gir en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter, instruksjer og rutiner som hjemles i reglementet.

Reglementet skal ivareta grunnprinsippet i kommunelovens formålsbestemmelse om optimal utnyttelse av kommunens tilgjengelige ressurser med sikte på å kunne gi kommunens innbyggere best mulig tjenestetilbud.

Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plasseringer og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

Kommunestyret skal gjennom tertialrapporteringen føre tilsyn med at rammer og retningslinjer blir fulgt. Siden finansrapporteringen har et eget og spesifikt formål og er hjemlet i egne bestemmelser, skal det utarbeides egen separat rapport på finansområdet i forbindelse med årsrapporten.

Reglementet dekker hele kommunens finansforvaltning, og er gjeldende til kommunestyret vedtar nytt reglement.

1.2 Hjemmel

Foreliggende finansstrategi oppfylder de krav som er satt til kommunens finansforvaltning etter Kommunelovens § 52 samt ny forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 9. Juni 2009.

1.3 Ansvar og fullmakter

Kommunestyret vedtar finansreglementet og skal således være et retningsgivende og kontrollerende utvalg.

Kommunestyret delegerer følgende fullmakter til rådmannen:

- Plassering og forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, jfr. kapittel 3.
- Plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva adskilt fra kommunens midler beregnet for driftsformål, jfr. kapittel 4.
- Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler, jfr. kapittel 5.

Innenfor de rammer og retningslinjer som følger av finansreglementet fastsetter rådmannen en detaljert instruks og rutiner for forvaltningen.

Rådmannen kan delegere sine fullmakter videre innen administrasjonen (jfr. kommunens delegasjonsreglement).

1.4 Kvalitetssikring

Finansforskriften pålegger kommunestyret å benytte uavhengig kompetanse for å vurdere om finansreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

Med uavhengig kompetanse menes kompetanse som er uavhengig av kommuneadministrasjonen og som ikke er knyttet til de miljøer som skal forvalte kommunens portefølje.

Rådmannen delegeres ansvar for at slike vurderinger innhentes, eksternt eller gjennom kommunerevisjonen. Det rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene som en del av den årlige rapporteringen.

2 Overordnet finansiell strategi

Med utgangspunkt i kommunelovens grunnprinsipper om optimal utnyttelse av tilgjengelige ressurser og med sikte på å kunne gi et best mulig stabilt tjenestetilbud, skal finansforvaltningen:

- sikre at Ringerike kommune til enhver tid har tilstrekkelig likviditet til dekning av løpende betalingsforpliktelser.
- sikre stor grad av forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling. Strategien skal bidra til stabilitet og langsiktig finansforvaltning.
- sikre en helhet hvor en søker å oppnå en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansutgifter innenfor definerte risikorammer.
- være slik at kommunen ikke investerer i kompliserte produkter som krever daglig oppfølging eller pådra seg finansiell risiko utover rammen som er vedtatt i dette reglementet.
- sikre en god langsiktig avkastning med akseptabel risiko på forvaltning av langsiktige finansielle aktiva («Fossefondet»).

3 Plassering og forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

3.1 Formålet med forvaltningen av ledig likviditet

Etter Kommunelovens § 52 nr. 3 skal kommunen ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser til forfall. Kommunen må vurdere hvor mye likvide midler som er nødvendig for å dekke utbetalinger. Med likvider menes kontanter, bankinnskudd, trekkrettigheter og verdipapirer med en gjenstående løpetid på inntil 3 måneder.

Det er en forutsetning for forvaltningen av kommunens likvide midler at det foreligger prognose for utviklingen av kommunens likviditetsbehov for det aktuelle budsjettår. Prognosen skal minimum vise forventet likviditetsbehov pr. måned.

Ved forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål skal det legges vekt på lav finansiell risiko og høy likviditet.

Med ledig likviditet til driftsformål menes:

- Løpende inntekter som skal dekke løpende utgifter.
- En andel av midler på disposisjonsfond eller ubundet investeringsfond.
- Ubrukte øremerkete drifts- og investeringstilskudd.
- Midler på selvkostfond.
- Midler på bundne fond, hvor det eventuelt er fastsatt krav om at midler skal være disponible til enhver tid.
- Ubrukte lånemidler, herunder ubrukte lånemidler tatt opp til eget lånefond.

Sammensetning av kommunens likvide kortsiktige midler

Kommunens likvide midler vil bestå av følgende deler:

Driftslikviditeten; skal sikre det behov for likviditet som oppstår som følge av tidsforskjell mellom inn- og utbetalinger. Driftslikviditeten inkluderer trekkrettighet i konsernkontosystemet.

Overskuddslikviditet: kortsiktig likviditetsoverskudd bestående av likvide midler utover den nødvendige driftslikviditet.

3.2 Rammer og begrensninger for forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

Rådmannen gis fullmakt til å plassere kommunens midler til driftsformål (herunder ledig likviditet) i bankinnskudd, pengemarkedsfond og rentebærende verdipapirer med kort løpetid. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating A- eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

Driftslikviditeten skal som hovedregel plasseres innenfor konsernkonto hos den bank hvor slik avtale er inngått eller som øvrige løpende oppsigelig bankinnskudd i banker spesifisert iht 3.3.

Plassering av kommunens **overskuddslikviditet** kan gjøres innenfor den investeringshorisont som avdekkes via likviditetsprognosen. For plassering av kommunens overskuddslikviditet skal en forsøke å begrense kursrisikoen til et minimum. Overskuddslikviditet plasseres på bankkonti, pengemarkedsfond eller rentebærende verdipapirer. Overskuddslikviditet kan ikke plasseres i aksjer eller grunnfondsbevis eller verdipapirfond som inneholder denne type instrumenter.

Kommunen kan benytte følgende aktivaklasser og enkeltplasseringer med rammer som angitt:

Plasseringsalternativ	Rammer	Avkastningsmål
Innskudd i bank	Inntil 100 %	Hovedbank-avtalen
Andeler i enkeltsertifikater og pengemarkedsfond (0-1 år)	Inntil 100 %	Statsobligasjoner (0,25 år)

Innskudd i bank

Kommunen kan plassere midler i norske finansinstitusjoner og utenlandske finansinstitusjoner etablert i Norge. Ved plassering i utenlandske finansinstitusjoner skal innskuddene være sikret på nivå med innskudd i norske banker (opptil 2 millioner kroner gjennom Bankenes sikringsfond).

Ved avkastningsmål bør det i løpet av plasseringsperioden oppnås en meravkastning utover den avkastning som ville vært oppnådd ved plassering på konsernkonto i tråd med bankavtalen.

Plassering i enkeltsertifikater og pengemarkedsfond

Ved plassering i enkeltinstrumenter skal det sørges for spredning på flere utstedere. Eksponering av utsteder (enkeltelskaper) skal ikke utgjøre mer en 30% av totale likvide midler plassert.

Ved sammenligningsindeks skal det benyttes Oslo børss statsobligasjonsindeks med fast durasjon 0,25 år (ST1X).

3.3 Finansiell risiko

Forvaltningen skal forgå på en slik måte at kommunen ikke påføres vesentlig finansiell risiko. Slik risiko kan være kredittrisiko, renterisiko, likviditetsrisiko m.v. Ulike typer finansielle risiki er definert i felles punkt under avsnitt 10.

Likviditet og kredittvurdering

Bankinnskudd kan gjøres hos banker med kredittrating BBB eller bedre og en forvaltningskapital på minimum 10 milliarder kroner. Størrelsen på kommunens innskudd skal vurderes i forhold til bankens størrelse.

Sertifikater og obligasjoner skal være utstedt av solide norske foretak med en kredittrating tilsvarende Standard & Poors BBB- eller bedre.

Verdipapirfond skal være eksponert mot selskaper med kredittrating BBB- eller bedre (Investment Grade). Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i valgte verdipapirfond, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.

3.4 Risikospredning

Det skal sørges for tilstrekkelig spredning på flere utstedere både hva angår plassering i bank, enkeltinstrumenter og fond.

3.5 Rutiner for rapportering

Se eget felles avsnitt for rapportering under kapittel 7.

4 Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva

Plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva, adskilt fra kommunens midler beregnet for driftsformål, skiller seg fra sistnevnte ved at forvaltningen av disse midlene ikke er utslagsgivende for kommunens tjenesteproduksjon på kort sikt. Kommunen skal ved slik forvaltning fokusere på langsiktig avkastning og mindre på kortsiktige svingninger. Det skal likevel ikke tas finansiell risiko som anses vesentlig jfr. Kommunelovens § 52 nr. 3.

Ringerike kommunes andeler i enkeltselskaper, nåværende og fremtidige, anses ikke som en del av kommunens langsiktige finansielle aktiva. Kjøp/ salg av andeler i lokale selskaper gjøres utifra strategiske lokalpolitiske valg.

Ringerike kommunes langsiktige finansielle aktiva består av «Fossefondet»:

- Grunnkapital i Fossefondet utgjør kr 121.097.400 som kommunen fikk som oppgjør etter salg av aksjer i Ringeriks- Kraft AS i 2014.
- Realverdikapitalen i Fossefondet vil være grunnkapital samt akkumulerte avsetninger som blir gjort for å bevare realverdien av Fossefondet.

4.1 Formålet med forvaltningen

Ringerike kommune har som formål å forvalte de langsiktige finansielle aktiva på slik måte at kommunen over tid får en god avkastning som skal komme både dagens og fremtidige innbyggere til gode.

Investeringshorisont

For forvaltningen av Fossefondet skal kommunen ha en rullerende investeringshorisont på 10 år. Samtidig skal en søke å oppnå en tilfredsstillende årlig bokført avkastning.

Begrensninger på uttak fra den langsiktige forvaltningen

Uttak av midler skal fortrinnsvis skje uten at det reduserer realverdien på langsiktig investert kapital.

4.2 Rammer for plassering av langsiktig finansielle aktiva

Plassering av langsiktige finansielle aktiva har som formål å forvalte frigjort kapital fra salg av eiendommer og andre midler etter kommunestyrets vedtak, og sikre en langsiktig avkastning som kan bidra til å gi innbyggerne et godt tjenestetilbud. Det styres etter en langsiktig investeringshorisont, samtidig som en søker en rimelig avkastning.

Fossefondet skal ikke benyttes til å finansiere investeringer eller nedbetale gjeld. Fossefondet er sparekapital som skal gi avkastning over tid.

Midlene skal til enhver tid forvaltes etter kriteriene:

- Likviditet
- Avkastning
- Sikkerhet

- Risikospredning

Investeringene skal skje i børsnoterte verdipapirer med rimelig god omsetning og andre papirer med tilsvarende god likviditet. Likviditetsrisikoen reduseres ved å øke andelen statspapirer i porteføljen, da disse er mer likvide enn andre rentebærende papirer.

Kommunestyret definerer selv årlig mål for avkastningen i Fossefondet, jf reglementets kapittel 4.3.

Det tolereres enn viss risiko i investeringsporteføljen for å oppnå det fastsatte avkastningsmålet. Kommunestyret skal selv definere rammene for hvilken risiko som skal tas gjennom dette reglementet.

Kommunen skal ha en fordeling på plassering av Fossefondet basert på en nøytral posisjon i markedet, og med minimums- og maksimumsrammer for taktisk aktivaallokering. Kommunestyret definerer selv disse nivåene, jf reglementets kapittel 4.5.

4.3 Avkastningsmål og benyttelse

Fossefondets forventede realavkastning fastsettes årlig av kommunestyret i forbindelse med behandling av handlingsprogrammet og budsjett for kommende år.

Avkastningen skal benyttes til, i prioritert rekkefølge:

1. Tilbakebetaling av tidligere års driftsunderskudd eller dekke et eventuelt driftsunderskudd inneværende regnskapsår.
2. Opprettholde realverdien av Fossefondet ved at det avsettes til Fossefondet – avsettes et beløp til Fossefondet tilsvarende SSB's konsumprisindeks (KPI) med utgangspunkt i verdien på fondet pr 31.12 året før.
3. Eventuell meravkastning utover dette avsettes som bufferkapital.
4. Anses bufferkapital som tilstrekkelig skal eventuell meravkastning (utover punktene 1 og 2) avsettes til vedtatte investeringer.

Bufferkapital bør ikke anses som tilstrekkelig før den utgjør minst 15 % av Fossefondets realverdikapital.

Dersom det et år ikke er tilstrekkelig realavkastning til å opprettholde realverdien av Fossefondet (punkt 2) skal det likevel avsettes til Fossefondet- realverdikapital ved at bufferkapital benyttes til avsetningen.

Kommunestyret selv kan bestemme at bufferkapital også kan benyttes til investeringer dersom det viser seg at avkastning beregnet til vedtatte investeringer (punkt 4) blir lavere enn budsjettert.

4.4 Finansiell risiko - risikoklasser

Ulike typer finansielle risiki er definert i felles punkt under avsnitt 10.

Følgende instrumenter er tilgjengelig for inkludering i en forvaltningsportefølje:

Risikoklasse 1

- Obligasjoner/ sertifikater utstedt av stat eller foretak med statsgaranti innenfor OECD
- Statsobligasjonsfond

Risikoklasse 2

- Obligasjoner med fortrinnsrett
- Obligasjoner/ sertifikater utstedt av statsforetak, fylkeskommuner, kommuner, kraftverk med garanti fra kommune/ fylkeskommune, banker, forsikringsselskap og kredittforetak.
- Innskudd i banker
- Verdipapirfond med tilsvarende risiko

Risikoklasse 3

- Obligasjoner/ sertifikater utstedt av industriforetak med kredittrating BBB eller bedre
- Verdipapirfond med tilsvarende risiko

Risikoklasse 4

- Aksjefond
- Ansvarlige lån
- Kombinasjonsfond
- Infrastruktur og eiendom

Risikoklasse 5

- Enkeltaksjer
- Grunnfondsbevis
- High yield obligasjoner
- Private equity og strukturerte produkter/ obligasjoner med ikke- lineær kredittrisiko

Risikoklasse 6

- Valutatrading
- Krafttrading
- Gearede produkter (forvaltet beløp settes høyere enn innskutt egenkapital)

Ringerike kommune skal ha følgende plasseringsbegrensninger basert på risikoklasser:

- Minimum 20 % av total forvaltningskapital skal være plassert med risikoklasse 1 eller 2.
- Maksimalt 30 % av total forvaltningskapital skal være plassert med risikoklasse 3.
- Maksimalt 60 % av total forvaltningskapital skal være plassert med risikoklasse 4.
- Kapital skal ikke plasseres med risikoklasse 5 eller 6.

I den grad høyere risikoklasse ikke er utnyttet fullt ut, skal tilsvarende «ledig» andel kunne øke rammer for klasse med lavere risiko med de begrensninger som følger av reglementets kapittel 4.5 om aktivafordeling.

Forvaltningen bør fordeles på flere av de tillatte aktivaklasser for å sikre en god diversifisering. Kommunen skal legge vekt på å benytte forvaltere med et investeringsmandat og risikoprofil som passer med kommunens investeringsstrategi.

Kommunen skal ha en lav til moderat risikoprofil med fokus på å redusere i hvilken grad endringer i finansmarkedene vil påvirke kommunens finansielle stilling.

Ved bruk av utenlandske rentepapirer/ rentefond skal plasseringen valutasikres til norske kroner (NOK)

Ved plassering i utenlandske aksjefond skal valutasikring til norske kroner (NOK) vurderes, og eventuelle valutaterminer skal maksimalt ha 12 måneders løpetid.

4.5 Strategi for aktivaallokering

Plassering av Fossefondet i markedet skal fordeles på hovedgrupper av finansielle eiendeler (aktivaklasser) i henhold til følgende valgte strategi:

Aktivaklasser	Minimum	Nøytral	Maksimum
Renteinstrumenter:	40 %	60 %	90 %
Pengemarked/ bankinnskudd	10 %	20 %	30 %
Obligasjoner	30 %	40 %	60 %
Egenkapitalinstrumenter:	10 %	40 %	60 %
Aksjefond med norske aksjer	0 %	10 %	20 %
Aksjefond med utenlandske aksjer	10 %	30 %	40 %

Ulik prisutvikling mellom aktivaklassene vil over tid føre til at de faktiske vektene endrer seg, og avviker fra de strategiske vektene kommunestyret har bestemt. Rebalansering av porteføljen skal da foretas ved kjøp eller salg av aktiva for å bringe vektene tilbake innenfor vedtatt strategi. En slik rebalansering medfører transaksjonskostnader og skal begrenses i antall. Rebalansering skal foretas dersom minimums- og maksimumsgrensene brytes og ellers vurderes i forbindelse med rapportering om finansforvaltningen.

4.6 Rutiner for rapportering

Se eget felles avsnitt for rapportering under kapittel 7.

5 Forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler

5.1 Formål med låneforvaltningen

Formålet med forvaltning av gjeldsporteføljen og øvrig finansavtaler er å skaffe kommunen finansiering til gunstigst mulig betingelser, uten at man påføres vesentlig finansiell risiko.

5.2 Rammer og begrensninger for låneforvaltningen

Sammensetning og risiko

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slikt vedtak skal som minimum angi lånebeløp fordelt på rentable og ikke- rentable investeringer.

Tidspunkt for låneopptak skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatte investeringsbudsjett og forventninger om fremtidig renteutvikling.

Låneopptak skal gjøres i norske kroner (NOK).

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal normalt innhentes konkurrerende tilbud, jf forskrift om offentlige innkjøp § 1–3.

Låneopptak gjøres fortrinnsvis som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner. Det er adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet.

Låneporteføljen bør bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen begrenses. Generelt skal følgende gjelde:

- Enkeltlån bør normalt ikke utgjøre mer enn 30 % av den samlede låneporteføljen.
- Lån med forfall inntil 1 år frem i tid skal maksimalt utgjøre 40 % av den samlede låneporteføljen.

Ved refinansiering og opptak av nye lån skal eventuelt rentebinding skje slik at renterisikoen for kommunens netto gjeld holdes innenfor fastsatte rammer og målsettinger fastsatt av kommunestyret i den årlige budsjettbehandlingen.

Finansieringskilder

Ved opptak av lån kan kommunen ta i bruk alle tilgjengelige finansieringskilder.

Fullmakter ved låneopptak

Innenfor de generelle retningslinjer som følger av dette dokument delegeres følgende fullmakter til rådmannen ved låneopptak:

- Gjennomføre opptak av lån etter lovlig vedtak fattet av kommunestyret.
- Gjennomføre refinansiering av eksisterende lån.
- Godkjenne nye rentebetingelser på forfalte lån.
- Fullmakt til å underskrive lånedokumenter.

5.3 Risiko og risikospredning

Kommunens gjeldsforvaltning skal ivaretas slik at kommunen ikke påføres vesentlig finansiell risiko. Med finansiell risiko menes i denne sammenheng; usikkerhet mht fremtidig lånekostnad for kommunens gjeldsportefølje.

Det skal bygges en låneportefølje med ulik tid til forfall, slik at kommunen ikke opplever et (re)finansieringsproblem dersom rentenivået endres betydelig.

Låneporteføljen bør ha en sammensetning av lån med ulik rentebinding. Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatning om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende:

- Refinansieringsrisiko skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall.
- Gjennomsnittlig rentebinding (durasjon – vektet renteløpetid) på samlet rentebærende gjeld skal til en hver tid være mellom 1 og 5 år.
- Gjeldsporteføljen skal ha en fastrenteandel på minimum 25 % og maksimalt 75 % (lån med rentebinding 1 år frem i tid og over).

For å oppnå ønsket rentebinding kan kommunen ta i bruk rentesikringsinstrumenter som; fremtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteesponeringen for kommunens lånegjeld. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor finansielle derivater som motpart ved slike kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres og kontrakten skal knyttes til underliggende lån eller låneportefølje.

5.4 Rutiner for rapportering

Se eget felles avsnitt for rapportering under kapittel 7.

6 Etske retningslinjer

Ringerike kommune skal ikke foreta investeringer i selskaper eller investeringsprodukter der det anses å være en uakseptabel risiko for å medvirke til:

- Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, de verste former for barnearbeid og annen utnyttning av barn.
- Alvorlige krenkelser av individets rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner.
- Alvorlig miljøskade.
- Grov korrupsjon.
- Andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer.

Ringerike kommune skal ikke gjennomføre egne analyser for å sikre at de etiske retningslinjene blir oppfylt, men støtte seg til tilgjengelig dokumentasjon fra anerkjente nasjonale og internasjonale analysemiljøer. Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren. Plassering foretatt av forvalteren kan da opphøre, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

7 Rapportering

Kommunestyret er ansvarlig for kommunens finansforvaltning og skal, dersom ikke annet er bestemt, motta rapport hvert tertial. Årsrapporten skal utgjøre en separat rapport vedrørende finansforvaltningen adskilt fra den ordinære årsberetningen.

Formålet med rapporteringen er å informere om finansforvaltningens faktiske resultater og resultat i forhold til relevant sammenligningsindeks, samt finansforvaltningens eksponering i forhold til de rammer og retningslinjer som er fastsatt i strategien.

Rapporteringen skal videre angi hvor høy risikoprofilen er på rapporteringstidspunktet, absolutt og relativt, samt hvordan risikoen fordeler seg. Rapporten skal vise tall samlet og for henholdsvis kortsiktig plassering, langsiktig plassering og gjeld siste tertial og hittil i år.

Videre skal det rapporteres om vesentlige endringer i markedet, herunder en vurdering av hvilken betydning dette har for kommunen. Det skal også rapporteres om endringer i den finansielle risiko som kommunen er utsatt for, og det skal gis en vurdering av dette.

Dersom det oppstår avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltning, skal dette angis i rapporten. Det bør angis hvordan avviket håndteres. Ved vesentlige endringer i finansmarkedene som gjør det nødvendig å foreta store tilpasninger av finansporteføljen, skal formannskapet straks orienteres.

Årsrapporten skal inneholde en egen redegjørelse for hvordan kommunens finansportefølge har blitt forvaltet i det aktuelle regnskapsår. Herunder skal

vesentlige endringer i finansporteføljens sammensetning og risikoprofil presiseres særskilt. Redegjørelsen skal inneholde en evaluering av porteføljens avkastning i forhold til relevant sammenligningsindeks.

Rådmannen har ansvar for etablering av rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

8 Internkontroll

8.1 Administrative rutiner for internkontroll

Rådmannen skal sørge for at Ringerike kommune har kunnskap om finansforvaltning som til enhver tid er tilstrekkelig for at kommunen kan utøve sin finansforvaltning i tråd med reglementet, jf finansforskriften § 3 tredje ledd.

Kommunestyret pålegger rådmannen å utarbeide administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med kommunens finansreglement, gjeldende lover og forskrifter, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Rådmannen skal utarbeide egne administrative rutiner for følgende forhold:

- Prosedyrer og retningslinjer for vurdering av alle typer av finansiell risiko i finansielle avtaler før avtaleinngåelse
- Prosedyrer og retningslinjer for forsvarlig og betryggende saksutredning før avtaler inngås
- Prosedyrer og retningslinjer for overvåking og vurdering av utviklingen av den finansielle risikoen kommunen er utsatt for, og forholdet til tillatt risikonivå og krav til risikospredning fastsatt i reglementet
- Prosedyrer og retningslinjer for cash- management og kontohold
- Prosedyrer og retningslinjer for dokumentasjon av derivat- kontrakter

8.2 Avvik

Planlagt fravikelse av finansreglementet skal ikke forekomme. Dersom finansforvaltningen skal innrettes på en annen måte enn det reglementet tilsier, krever dette at kommunestyret endrer reglementet.

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Eventuell økonomisk konsekvens av avviket, dersom dette er større enn 5 mill. kroner, skal, sammen med årsak til avviket, rapporteres uten ugrunnet opphold til formannskapet.

Dersom realavkastningen avviker fra det budsjetterte, og rådmannen forventer at dette ikke kan rettes opp i løpet av budsjettåret, skal rådmannen melde dette til kommunestyret som må foreta endringer i budsjettet, jf Kommuneloven § 47 nr 2.

9 Bruk av ekstern kompetanse

Aktiviteten i kommunens finansforvaltning skal konkurransenutsettes i henhold til lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter samt kommunens egne innkjøpsbestemmelser. Dette gjelder all form for eksterne motparter ved plassering av midler, opptak av lån, rente- og valutasikring, kapitalforvaltning med mer. Dette prinsippet kan fravikes ved låneopptak i statsbank, for eksempel etableringslån i Husbanken.

9.1 Eksterne kapitalforvaltere

Fossefondet skal forvaltes av profesjonelle kapitalforvaltere gjennom fond eller mandater (aktiv, diskresjonær forvaltning).

Kapitalforvalteren skal være et verdipapirforetak som har Finanstilsynets tillatelse til å drive forvaltning av andres finansielle instrumenter, i henhold til Lov om verdipapirhandel, eller utenlandsk institusjon som har tillatelse lignende dette og som står under tilsyn av myndighet eller annet tilsvarende organ. Ringerike kommunes kapital skal ikke utgjøre mer enn 10 % av forvalterens totale forvaltede kapital.

Oppdrag skal baseres på skriftlig avtale. Det skal utarbeides forvaltningsmandat for hver delportefølje.

Følgende utvalgskriterier skal legges til grunn for beslutning om valg av forvalter(e):

- Organisasjon: eierforhold og finansiell styrke
- Ansvarlige forvalteres kompetanse og erfaring
- Forvaltningsressurser innen det aktuelle plasseringsområdet
- Arbeidsmåte: Investeringsfilosofi og investeringsmetodikk
- Historiske prestasjoner og mulighet for fremtidige gjentakelser av disse
- Risikohåndtering og intern kontroll
- Administrasjon og rapportering
- Pris

Dersom forvalteren ikke har klart å nå avtalt avkastningsmål eller har et betydelig avvik sammenlignet med aktuell referanseindeks, skal rådmannen foreta en vurdering av forvaltningen og vurdere et bytte.

10 Risikoformer og definisjoner

Kredittrisiko	Risiko for at kommunen ikke får tilbakebetalt sitt tilgodehavende ved forfall.
Markedsrisiko	Risikoen for tap eller økte kostnader som følge av endringer i priser og kurssvingninger i de markedene kommunene er eksponert.
Renterisiko	Risiko for at verdien på lån og plasseringer i rentebærende verdipapirer endrer seg når renten endrer seg. Går renten opp, går verdien av plasseringer i rentebærende verdipapirer ned (og motsatt).
Likviditetsrisiko	Risiko for at midler ikke kan transformeres til kontanter i løpet av kort tid, uten at det oppstår vesentlig prisfall på plasseringene i forbindelse med realisasjon.
Valutarisiko	Risiko for tap pga. endringer i valutakurser.
Systematisk risiko i aksjemarkedet	Systematisk risiko er forbundet med sannsynligheten for at det aktuelle aksjemarkedet vil stige eller falle - både på kort og lang sikt.
Usystematisk risiko i aksjemarkedet	Usystematisk risiko er forbundet med risikoen for at verdien av det aktuelle investeringsobjekt (selskap) en investerer i, vil stige eller falle i forhold til verdien på markedet - både på kort og lang sikt.

11 Ikrafttreden

Reglementet trer i kraft 01.03.2015